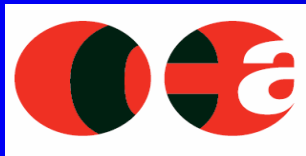

Užívání návykových látek u dětí 5. a 7. tříd: hlavní výsledky prvního testování v rámci kvaziexperimentální evaluační studie komunitního preventivního programu na Praze 6

Konference PPRCH 3, Praha
27. – 28. listopadu 2006

Michal Miovský
Centrum adiktologie PK / AV ČR

Lenka Miovská
Centrum adiktologie PK
Barbora Trapková
Prev-centrum

(GAČR č. 406/04/P250)

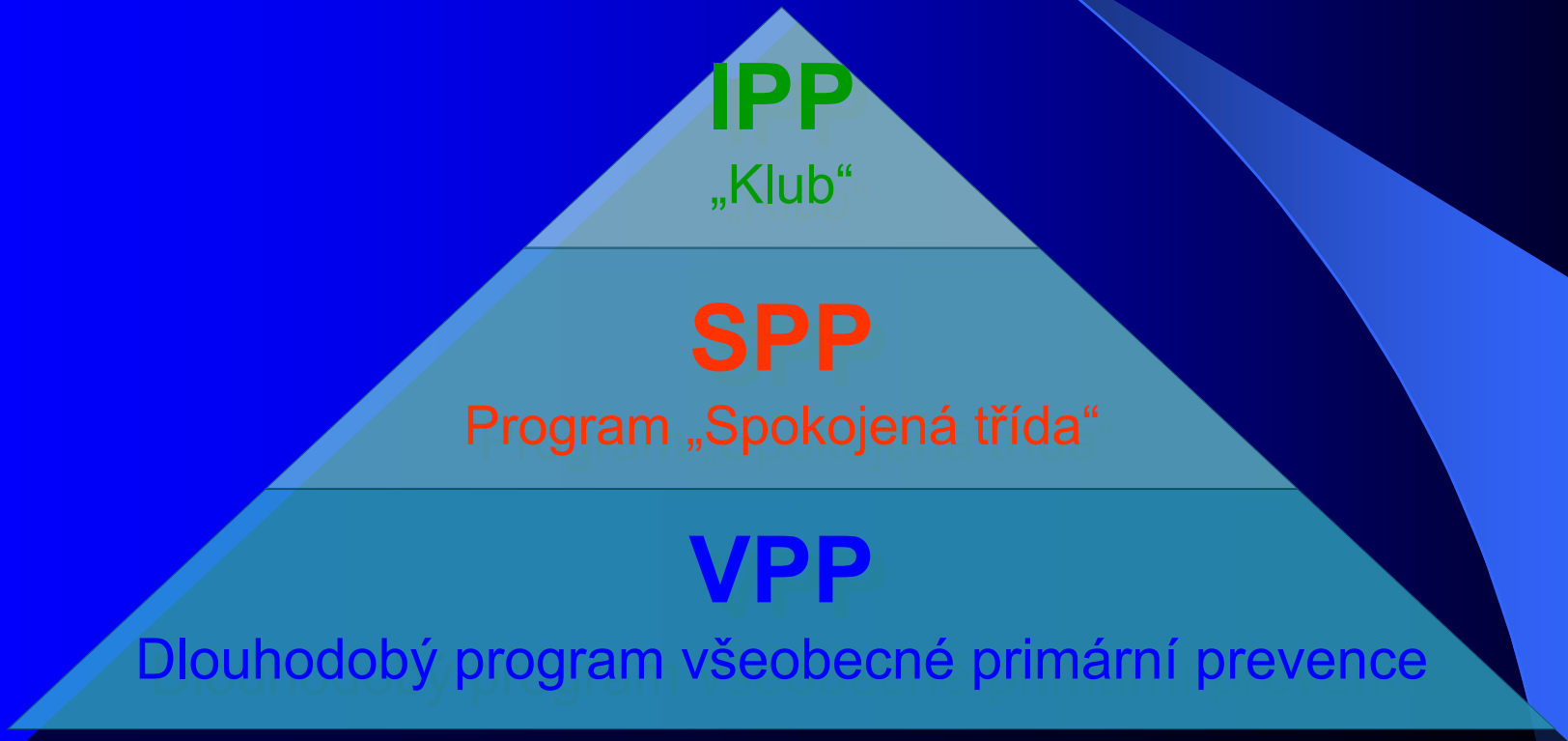
Hlavní cíle evaluačního projektu

- a) Provést vyhodnocení efektivity dvou srovnávaných typů programů v kontextu fungování a aplikace protidrogové politiky na území městské části Prahy 6.
- b) Vytvořit obecný model evaluace výsledku pro tento typ preventivních programů a tento model zpřístupnit širší odborné veřejnosti.

Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd: výsledky kvaziexperimentální
evaluační studie komunitního preventivního programu

Testovaný program primární prevence 1

Testovaný program primární prevence 2

1. všeobecná primární prevence

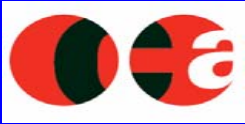
dlouhodobý program primární prevence užívání
návykových látek a dalších forem rizikového chování
na základních školách: kontinuální 4letý program
zaměřen na ovlivňování postojů a chování dětí
v průběhu školní docházky (6. - 9. třídy).

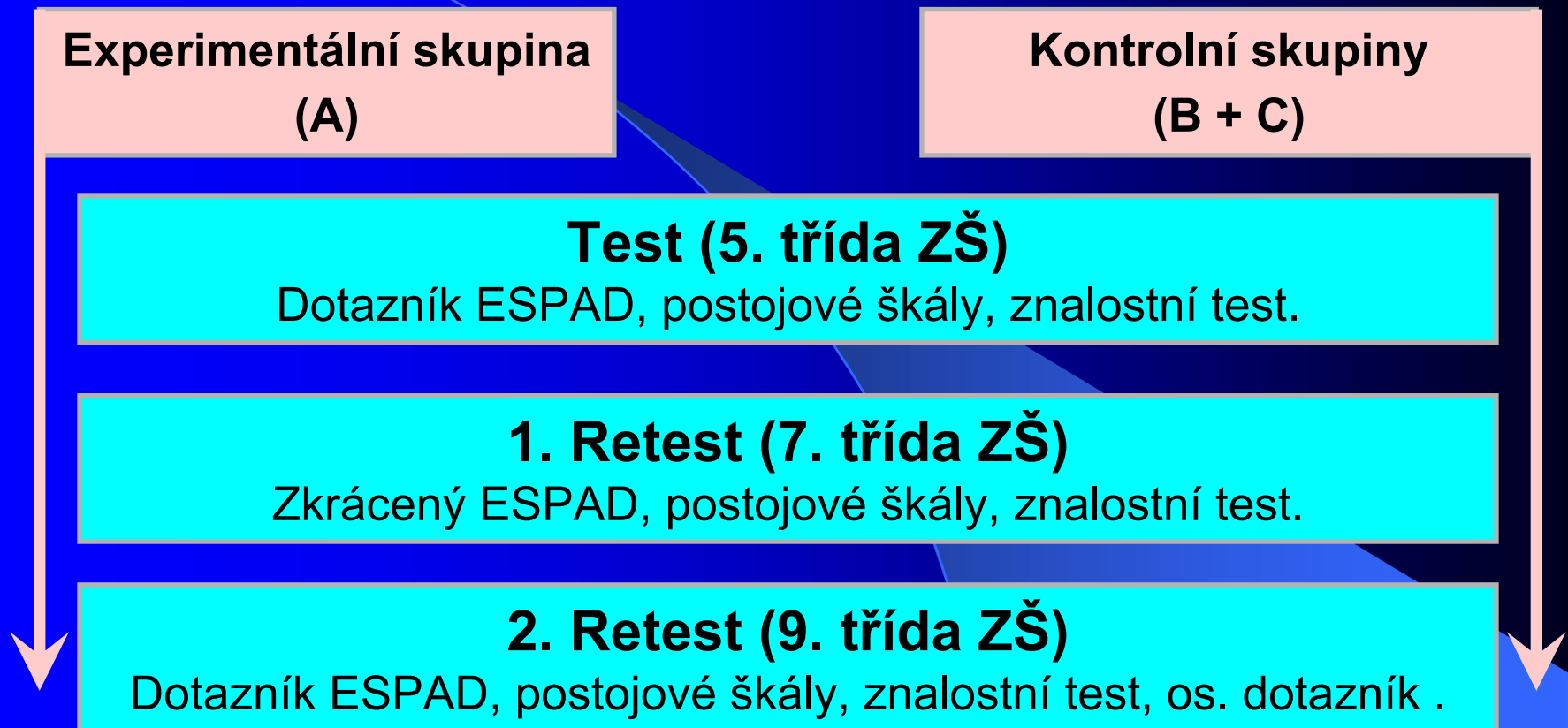
Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd: výsledky kvaziexperimentální
evaluační studie komunitního preventivního programu

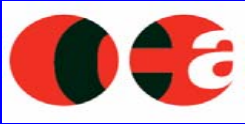
I. Struktura výzkumného projektu

Projekt zahájen v roce 2002 jako šestiletá longitudinální studie založená na kvaziexperimentálním výzkumném designu kombinovaném s kvalitativními metodami.

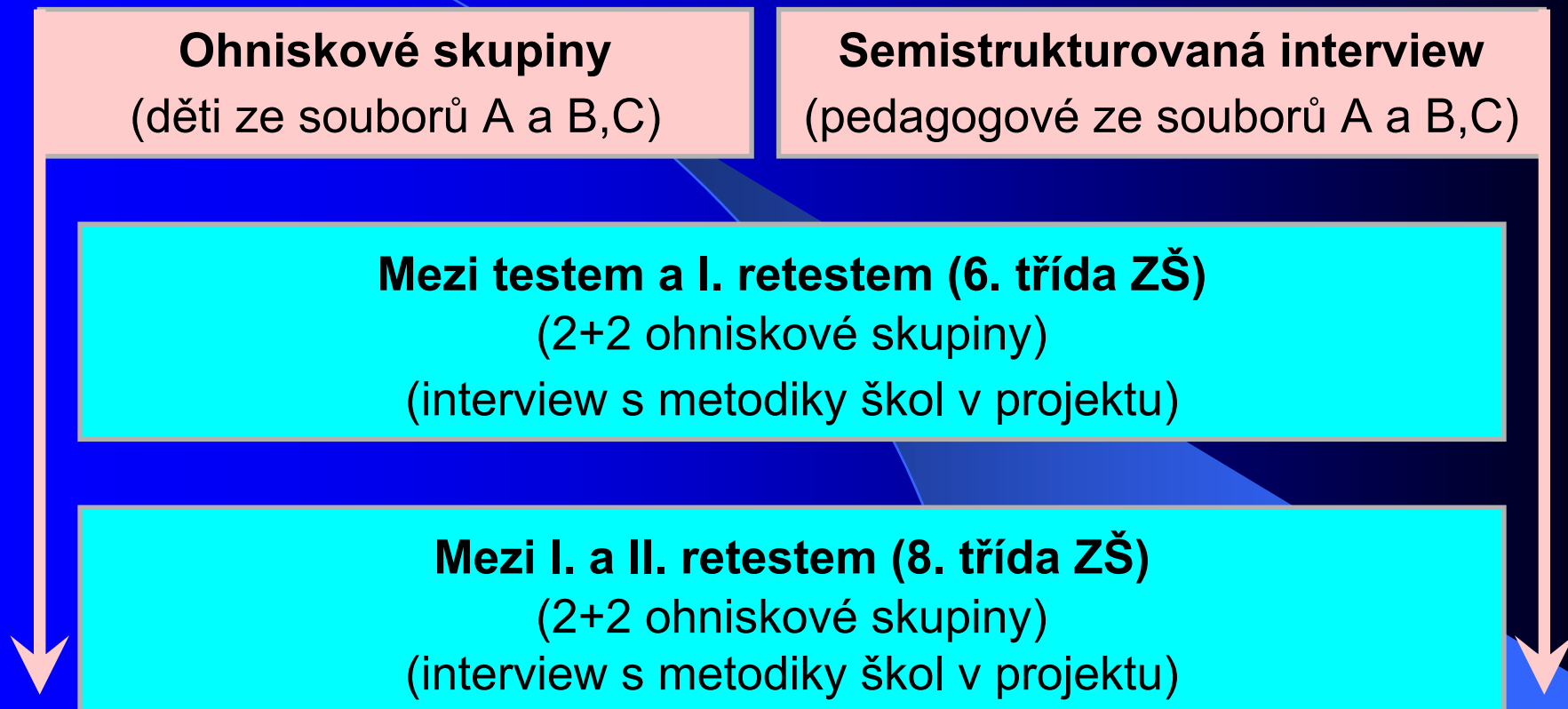

1. Struktura kvaziexperimentální části výzkumného projektu

2. Struktura kvalitativní části výzkumného projektu

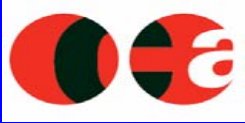

Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd: výsledky kvaziexperimentální
evaluační studie komunitního preventivního programu

II. Výsledky testu: kvaziexperimentální části studie (5. třída)

Srovnání experimentální a kontrolní skupiny

	Soubor A			Soubor B+C		
	abs.	%	N	abs.	%	N
Alkohol (celoživotní)	407	67,2	606	359	65,9	545
Alkohol v posledních 30 dnech**	92	16,1	571	95	18,2	521
Opilost v posledních 12 měsících**	21	3,5	595	42	8,0	527
Opilost v posledních 30 dnech	3	0,5	594	14	2,7	525
Tabák (celoživotní)*	139	22,6	615	141	25,4	556
Tabák v posledních 30 dnech	17	2,8	617	25	4,5	557
Konopné látky (celoživotní)	10	1,6	615	19	3,4	556
Konopné látky v posledních 30 dnech	0	0,0	603	4	0,7	537
Extáze (celoživotní)	2	0,3	613	5	0,9	552
Těkavé látky (celoživotní)	17	2,8	615	14	2,5	556
Pervitin (celoživotní)	1	0,2	613	4	0,7	552
Heroin (celoživotní)	0	0,0	614	3	0,5	552

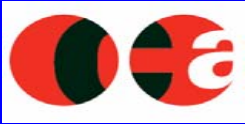
* rozdíly jsou signifikantní na hladině 0,05, ** rozdíly jsou signifikantní na hladině 0,01

Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd: výsledky kvaziexperimentální
evaluační studie komunitního preventivního programu

III.

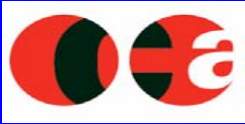
**Výsledky retestu:
porovnání souborů
s odstupem dvou let
(5. a 7. třída)**

Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd: výsledky kvaziexperimentální
evaluační studie komunitního preventivního programu

Kontrolní početní srovnání experimentální a kontrolní skupiny

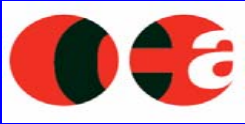
Soubor	Test v 5. třídě ZŠ					První retest v 7. třídě ZŠ				
	Žáci celkem	Chlapci		Dívky		Žáci celkem	Chlapci		Dívky	
		abs.	%	abs.	%		abs.	%	Abs.	%
A	619	326	52,7	276	44,6	612	324	53,8	278	46,2
B	116	70	60,3	46	39,7	107	67	63,2	39	36,8
C	443	227	51,2	212	47,9	423	215	51,1	206	48,9
B+C	559	297	53,1	258	46,2	530	282	53,5	245	46,5
Celkem	1 178*	623	52,9	534	45,3	1 142**	606	53,1	523	45,8

Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd: výsledky kvaziexperimentální
evaluační studie komunitního preventivního programu

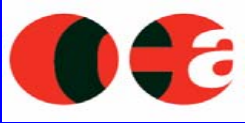
Srovnání zkušenosti s látkami: 1

	Soubor A			Soubor B+C		
	abs.	%	Celkem	abs.	%	Celkem
Alkohol (celoživotní)	550	91,8	599	475	91,2	521
Alkohol v posledních 30 dnech	275	46,3	594	214	41,6	514
Opilost (celoživotní)	232	38,5	602	218	41,5	525
Opilost v posledních 30 dnech	59	9,9	593	53	10,2	520
Tabák (celoživotní)	366	60,3	607	333	63,2	527
Tabák v posledních 30 dnech	105	17,3	607	105	19,8	530
Konopné látky (celoživotní)	81	13,3	608	75	14,2	529
Konopné látky v posledních 30 dnech	17	2,8	605	27	5,2	521
Extáze (celoživotní)	3	0,5	609	3	1,3	527
Těkavé látky (celoživotní)	41	6,7	609	45	8,5	529
Pervitin (celoživotní)	3	0,5	609	4	0,8	527
Heroin (celoživotní)	2	0,7	609	2	0,4	527

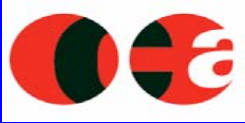
Srovnání obou souborů: 2

	χ^2	N	p
Destilát v posledních 30 dnech	12,78	1 118	0,047
Anabolické steroidy nebo doping (celoživotní prevalence)	11,69	1 132	0,039
Po požití alkoholu bych se cítil uvolněně.	11,25	1 086	0,024
Po požití alkoholu bych se dostal do potíží s policií.	14,2	1 078	0,007
Po požití alkoholu bych se cítil šťastný.	12,33	1 073	0,015
Po požití alkoholu bych byl přátelštější a otevřenější.	10,34	1 074	0,035
Marihuanu nebo hašiš lze sehnat na ulici, v parku apod.	5,85	1 114	0,016
Marihuanu nebo hašiš lze sehnat na diskotéce, v baru.	7,22	1 114	0,007

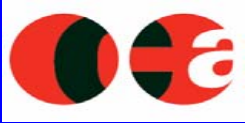
Srovnání obou souborů 3:

	χ^2	N	p
Jak velké je riziko, že si lidé uškodí, když kouří cigarety příležitostně?	12,7	1 115	0,013
Jak velké je riziko, že si lidé uškodí, když užijí marihuanu, hašiš 1-2x?	13,04	1 117	0,011
Jak velké je riziko, že si lidé uškodí, když kouří příležitostně marihuanu, hašiš?	12,16	1 087	0,016

Srovnání obou souborů 4:

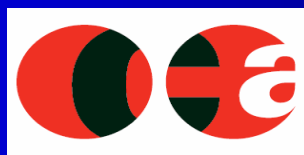
	χ^2	N	p
Jak velké je riziko, že si lidé uškodí, když zkusí LSD 1-2x?	11,56	1 110	0,021
Jak obtížné je pro tebe sehnat LSD?	12,48	1 112	0,029
Jak obtížné je pro tebe sehnat těkavé látky?	11,7	1 107	0,039
Jak obtížné je pro tebe sehnat anabolické steroidy?	15,74	1 113	0,008
Měl jsi někdy problém: nehoda, zranění?	10,2	1 117	0,017
Měl jsi někdy problémy ve vztazích s přáteli?	9,99	1 107	0,019
Někdy se cítím zbytečný.	11,61	1 087	0,009
Přál bych si, abych si sám sebe mohl víc vážit.	9,61	1 083	0,022
Řídím se takovými pravidly, jakými sám chci.	9,69	1 112	0,046
Dopravdy nikdo neví, co ho v životě čeká.	9,62	1 112	0,047

Závěry evaluačního projektu: retest

- a) Na úrovni prvního retestu byl prokázán statisticky významný rozdíl v několika hodnocených indikátorech (především v oblasti užívání alkoholu), který svědčí ve prospěch experimentálního vlivu, tedy ve prospěch hodnoceného programu.
- b) Byla potvrzena diference mezi subpopulacemi, které jsou zatíženy některým z rizikových faktorů (např. rodinné problémy, nižší míra sebevědomí atd.). Zde je rozdíl významně vyšší a svědčí ve prospěch vyšší účinnosti programu u těchto skupin.

**Užívání alkoholu u dětí 5. a 7. tříd:
výsledky kvaziexperimentální evaluační
studie komunitního preventivního programu
(GACR č. 406/04/P250)**

Kontakt:

Michal Miovský: miovsky@cmail.cz

Děkuji za pozornost

